

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 2. AVGUSTA 1940.

STEV. 47.

VELIKO DELO DESETIH LET

Prezvizišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman praznuje deseto obletnico vladanja ljubljanske škofije.

Deset let običajnega, mirnega človeškega življenja ni veliko. Toda deset let biti škof, deset let noč in dan nositi na svojih ramah odgovornost za več kot pol milijona duš pa je ogromno delo in težko breme. Na tako važnem in odločilnem mestu je v desetih letih mogoče veliko zamuditi ali veliko storiti. Kdor pozna delo zadnjih let pri nas, pa ve, da se je veliko storilo.

Njegova novost: Katoliška akcija

Naš gospod škof je nastopil svoje sedanje mesto v letih, ko so nasprotniki katoliškega gibanja z vsemi sredstvi hoteli uničiti vse, kar je nosilo katoliško ime. V teh časih ni pred nikomer klonil, ampak začel graditi času in potrebam odgovarjajoče gibanje Katoliške akcije. In prav mi dijaki imamo to čast, da smo bili prva skupina njegove nove Katoliške akcije.

Kar imamo pri nas Katoliške akcije z njenim novim ustrojem in pravili, vse to se je izvršilo izključno pod vlado gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana. Ker je Katoliška akcija organizacija bodočnosti, organizacija, ki bo osrednja opora vsega katoliškega gibanja za dolga desetletja, zato je njena ustanovitev zgodovinskega pomena za slovensko katoliško gibanje. Če bi prevzvišeni gospod škof ne bil v teh letih nič drugega velikega in izrednega storil, bi bila že samo ustanovitev Katoliške akcije dovolj, da bi mu bili še pozni rodovi hvaležni.

Čisto gotovo je, da bi naša Katoliška akcija, tudi še potem, ko se je enkrat začela, morala propasti, če je ne bi prevzvišeni z izredno skrbnostjo in vsem svojim vplivom ščitil in potrjeval. Na vsak tečaj, na vsako rekolekcijo in tu in tam celo na sestanke krožkov je prevzvišeni prihajal, da nam je pokazal, kako mu je pri srcu Katoliška akcija in da nam je povedal, da jo on hoče, pa naj nasprotuje kdorkoli.

Naša obljuba

Kakor je naš prevzvišeni vedno sprejemal s sinovsko vdanostjo navodila sv. očeta, tako hočemo mi njemu slediti z isto sinovsko pokorščino. Ob desetletnici njegovega škofovanja si

ne moremo misliti primernejšega darila, kakor to, da mu obljublamo brezpogojno pokorščino in vdanost.

V svojih molitvah pa prosimo Boga, naj razlije obilen blagoslov na delo svojega neumornega služabnika in naj ga razsvetli, da nas bo v teh velikih časih vodil po najboljši in najuspešnejši poti.

Škof dr. Gregorij Rožman in slovensko dijaštvo

NA KOROŠKEM

Ko je bil naš prevzvišeni še na Koroškem, je bil tu v zelo ozkem stiku z dijaštvom, saj je bil eno leto prefekt v celovškem Marijanišču. Dijaki, ki jih je takrat tam vzgajal, — danes so to že zreli možje različnih poklicev — pripovedujejo, kako dobro je on poznal dijaško mišljenje in kako sijajno je razumel, kje je treba mladega človeka prijeti.

DUHOVNI VODJA DIJAŠKEGA ORLA

V Ljubljani pa je dr. Gregorij Rožman kot univerzitetni profesor postal duhovni vodja dijaškega Orla. Na tem mestu je bil odprt njegovemu vplivu širok krog slovenskega katoliškega dijaštva.

Ljubljanski dijaški Orel je imel tedaj svoje prostore v Ljudskem domu. V društveno sobo, v kateri je bilo skoraj vedno vsaj nekaj študentov, je g. profesor Rožman bogve kolikokrat kar na lepem prišel pogledat in se razgovarjat s fanti. Imel je prijazen, fante osvajajoč nastop, ki mu je vsakega hitro pridobil. Kljub temu, da je bil s poklicnim delom kot profesor in še drugje zelo zaposlen, dijaškega Orla ni pozabljal. Bil je silno skrben za fantovsko dušno pastirstvo in žrtvoval za dijake zelo veliko svojega časa.

LJUBEZNIVA DOBROHOTNOST

Največja moč njegove vzgoje je bila v tem, da si moral iz vseh njegovih besed in navodil občutiti, da ti hoče do-

bro. Gradil je na zaupanje in na fantovsko čast, kar je vsakega navdalo s pogumom in vero v samega sebe.

Njegovo ljubezen do mladih fantov kaže to, da je imel še tik preden je postal pomožni škof po vsej Sloveniji naokrog več kot štirideset duhovnih vaj za fante.

Tudi, ko je bil že škof, je z velikim zanimanjem in ljubeznijo spremljal katoliško dijaško gibanje. Fantje, ki jih je imel še pri dijaškem Orlu, so mu kot svojemu bivšemu duhovnemu vodju tudi potem, ko je bil že škof, nosili svoj opalografirani literarni listič...

V zadnjih letih Orla sicer ni več, ljubezen do dijaštva pa je v srcu gospoda škofa ostala, kakor je bila. Ne samo to, da gospod škof pride na vsako večje zborovanje katoliške dijaške mladine, on se zanima tudi za takšne podrobnosti in malenkosti, da človek mora biti presenečen.

DIJAŠKA KATOLIŠKA AKCIJA

Ko se je začela pred leti dijaška Katoliška akcija, je bilo na njenem prvem tečaju

kakih 25 študentov. Prevzvišeni je prišel na ta mali tečaj, fantom govoril, se v odmoru z njimi razgovarjal, zadnji dan prišel maševat in se fotografirat s peščico fantov, od katerih jih še precejšen del ni bil iz njegove škofije. Pozneje se je še večkrat zgodilo, da je čisto nepričakovano v preprostem črnem talarju stopil v sobo dijaške Katoliške akcije, kjer je pravkar imela skupina pet, šest fantov svoj sestanek. Nekaj časa je sestanek lepo poslušal, potem kaj povprašal o delu in s prijazno smehljajočim se obrazom odšel. V srcih mladih fantov pa je ostal občutek, da ima ta prijazni in visoki gospod mlade katoliške študente zelo rad.

*

Niso s tem izčrpani vsi stiki med prevzvišenim in dijaštvom. Koliko je on storil s svojim osebnim stikom v posameznikih, to pa ve in tehta samo gospod Bog.

Mi slovenski katoliški dijaki mu za to njegovo očetovsko ljubezen do nas hranimo v svojih srcih hvaležnost, zaupanje in sinovsko vdanost.

Leon XIII.:

„Sveta bodi avtoriteta škofov katoliškim pisateljem!“

„Nikakor ni dopustno, da bi zasebniki presojali škofove odloke; iz tega bi nastal le velik nered in neznosna zmeda.“

V take globine pri nas malokdaj sežemo...

O zborniku »Bohinjski teden«, ki prinaša predavanja zarjanskega tečaja v Bohinju, so izšle kritike v »Času«, »Dejanju« in »Mladiki«. Kritike niso stvarne, ampak samo propagandni sestavki, ki se v obilni meri poslužujejo najbolj zvenečih in laskavih izrazov. Nekaterim avtorjem teh »kritik« bi se človek čudil, da znajo tako malo trezno presoditi in ločiti, kaj je prav in kaj ne. Njihove kritike so take, da priporočajo prav vse, kar ta »Bohinjski teden« prodaja.

Koliko predaleč je kritike zanesla simpatija, kaže naslednja zbirka pohval, ki so zbrane v »Reviji Katoliške akcije« iz treh odstavkov v »Času«, »Dejanju« in »Mladiki«:

prebogata vsebina,
globoko, sveže, kritično,
naši najboljši,
veliko socialno čutenje,
globoko psihološko gledanje,
velika moderna razgledanost,
krog, ki bo katolicizmu prinašal slave in moči,
neprecenljiv pomen,
biser čistega spoznanja,
morda najboljša hrana, ki jo je danes dobiti
međ Slovenci,
kakšna škoda, ako bi bila predavanja neobjavljena,
vsebinsko tako zgoščena,
nič mehanično prevzetega,
nič ponarejenega, votlega, plehkega,
prekipevajo od misli,

misli, ki se iskrijo v vedno novih osvetljavah,
vsak stavek izraz osebnega doživetja,
izmed najtehtnejših knjig,
vsebinsko najbogatejših, kar jih premore slovenska literatura,
eden govori v imenu vseh in vsakega,
sveže snujoče občestvo,
sveža mladost,
manifest novih dni,
tolikšna prisrčnost,
toliko vere vase,
nezlomljiva moč,
rešuje poti za ves naš narod,
vrata k edinosti,
tako bogata,
zajemajo kakor v napetem loku,
s kolikšno skrbnostjo, s kolikšnim naporom,
v take globine pri nas malokdaj sežemo.

*

Da, v take globine pri nas res malokdaj sežemo. Te kritike »zajemajo kakor v napetem loku« »biser čistega spoznanja« o krogu, »ki bo katolicizmu prinašal slave in moči«. Tako odličnih kritik še nismo brali in jih tudi najbrž ne bomo nikoli več.

Če bi take kritike pisali nezreli študentje, bi to razumeli. Ko pa nosijo podpise kulturnih delavcev in gospodov, ki bi po svojem poklicu morali biti resni in razsodni, si ne moremo razložiti, zakaj tako zaletavo in lahkomišljeno vse počez odobrijo in to s tako neresno pretiranimi izrazi.

Lepo priznanje Ušeničnikovemu „Socialnemu vprašanju“

Švicar prevedel „Našo pot IV.“

Pravkar je izšel v švicarski založbi Konkordia Winterthur nemški prevod Ušeničnikovega »Socialnega vprašanja«, ki je bilo pri nas izdano kot Naša pot IV.

V nemškem prevodu ima knjiga nekoliko večji format, kakor slovenski izvirnik (15,5 × 22,5 cm) in nosi naslov: Dr. Aleš Ušeničnik, Die soziale Frage. Aus dem Slowenischen übertragen von dr. P. Agatho Locher, Cap. Obsega 120 strani na papirju približno iste kvalitete kot Naša pot.

Predgovor je napisal švicarski državni svetnik Jožef Scherrer. V naslednjem navajamo del tega predgovora, ker kaže, kako visoko cenijo tujci Ušeničnikovo delo.

»Dr. Aleš Ušeničnik, profesor na univerzi v Ljubljani (Jugoslavija), je napisal delo o socialnem vprašanju, katero podaja varen uvod v obsežno in izredno važno področje socialnega življenja z

načelno katoliškega gledišča. Delo samo daje živ dokaz zato, da je pisatelj na tem polju res merodajen. To dragoceno delo je prevedel iz slovenščine v nemščino p. Agatho Locher, O. M. Cap., profesor na kolegiju Appenzell. Prevajatelj se je potrudil, da bi nam napravil knjigo pristopno s preprostim in jasnim jezikom... Pričuječe delo služi zelo koristno kot učna knjiga za socialno vprašanje. Je pa tudi dragocen priložnik za vse, ki se po svojem poklicu tako ali drugače morajo ukvarjati s socialnim vprašanjem. Voditelji socialnih študijskih tečajev, zborovanj itd., bodo lahko s pridom uporabljali to razpravo. Brez nadaljnega jo lahko damo v roke našim voditeljem in zaupnikom krščansko socialnih organizacij. Zahvaljujemo se tako avtorju kakor tudi prevajatelju za dragoceno delo.«

Uvod drž. svetnika Scherrerja kaže, kako visoko cenijo inozemstvo Ušeničnikovo delo, če ga more v dostopnem jeziku spoznati. Pa tudi že samo dejstvo, da je bilo zopet eno slovensko znanstveno delo prevedeno v mednarodni jezik, je dovolj laskavo priznanje za avtorja in založbo.

Lansko leto smo poročali, kako je pohvalno omenjal »Osservatore Romano« knjige profesorja Odarja, ki so izšle v založbi »Naša pot«, letos pa prihaja drugo priznanje iz Švice.

Kar je dragoceno za Švico, je dragoceno tudi za nas, saj je bilo napisano nalašč za slovenske študente in za njihovo socialno izobrazbo. Švicarska izdaja »Socialnega vprašanja« je za marsikoga izpraševanje vesti v tem, koliko cenijo socialni nauki, ki je slovenskemu študentu tako lahko dostopen iz Ušeničnikovih del.

PORTUGALSKI KONKORDAT

Letos je nova Portugalska, ki jo vodi Oliveira Salazar, podpisala konkordat s katoliško Cerkvijo. Dvoje je zelo oviralo delovanje Cerkve na Portugalskem. Iz dobe monarhije so strašili ostanke regalizma, to je sistema, ki uči, da mora biti Cerkve državi podložna. Ko pa je padla monarhija, se je v prvih letih republike silno razbohotil laicizem, ki je hotel Cerkve sploh izriniti iz javnega življenja.

CERKEV IN DRŽAVA V DOBI MONARHIJE

Portugal je nastal v borbi z mohamedanskimi Mauri po mnogih vojnah, ki so imele verski značaj. Zato je nastala velika povezanost med novo krščansko državo in Cerkvijo. Ta povezanost pa je delala portugalskim vladarjem skušnjave, da bi si pridobili nadoblast nad Cerkvijo. Tako so začeli ti vladarji Cerkve kmalu precej omejevati tudi v tistih stvareh, ki spadajo zgolj v cerkveno pristojnost, kakor je to na primer imenovanje škofov.

V REPUBLIKI

Prva leta republike pa se je začela silovita »antiklerikalna gonja«, vlada je pretrgala vse zveze z Rimom. Toda ta zagrizenost ni trajala dolgo. Že l. 1917. so prišli na vlado zmerni republikanci, ki so takoj zopet vzpostavili dobre zveze z Rimom. Ko pa je prevzel vodstvo države maršal Carmona in pozneje Salazar, je nastopilo v državi stanje, ko Cerkve in država, vsaka na svojem področju, lepo sodelujeta in se izpopolnjujeta.

VSEBINA KONKORDATA

Konkordat je obstoječe prijateljsko razmerje utrdil in odpravil zadnje sledove nadvlade države nad Cerkvijo, kar pa ni bilo težko, ker se tozadevni zakoni, ki so bili za Cerkve poniževalni, že niso več v življenju izvajali.

Glavne točke, v katerih konkordat prinaša spremembe, so določbe glede šolstva in dogovor o misijonskem delu katoliške Cerkve v portugalskih kolonijah.

*

Tako stopa Portugal s svojim konkordatom zopet v vrsto tistih držav, ki žive v najlepšem razmerju z veliko prijateljico vseh narodov, katoliško Cerkvijo.

Društvo prijateljev Sovjetske zveze za dravsko banovino

Iz Zagreba se je preselilo navdušenje za ustanovitev »Društva prijateljev Sovjetske zveze« tudi v Ljubljano. Ustanovil se je poseben pripravljalni odbor, v katerem pa ni nobenega delavca, dasi gre za prijatelje proletarske države, kjer, vsaj po črki, diktira delavski razred. Pri nas je v tem odboru en univerzitetni profesor, en univerzitetni docent, en senator, kakih sedem kulturnih delavcev in umetnikov ter en industrijalec.

Za umetnike še razumemo, da imajo prijateljska čustva do Sovjetije, če so slišali, da so tam umetniki izmed vseh poklicev najboljše plačani. Kaj pa dela v tej družini industrijalec, to je pa težko razumeti. Če je tak prijatelj Sovjetske zveze, naj izvede v svojem podjetju socializacijo ali, kar je najmanj, zviša prenikne plače. To bi sicer moral storiti že kot kristjan, a na to ta gospod najbrž ne da veliko.

Tudi univerza ima kaj malo razloga za prijateljska čustva do Sovjetije. Kot visoko izobraženi in razgledani ljudje bi univerzitetni profesorji lahko vedeli, da

je boljševiški režim rusko znanost naravnost uničil in jo napravil za obžalovanja vredno delo sovjetske propagande.

Umetnikom sicer mogoče ugaajo visoke plače, pozabili pa so na to, da so vse doslej prisegali na svobodo in nedotakljivost umetnosti. To svobodo Sovjeti načelno zanikajo in uklepajo umetnost v ozko odmerjene meje pravovernega komunističnega nauka. Zato je prijateljstvo do Sovjetije izdaja čiste umetnosti, ki je bila tem umetnikom včasih zadnji in najvišji smoter v življenju.

Končno je k temu »Društvu prijateljev sovjetske zveze za dravsko banovino« treba pripomniti, da se organizira v stilu mnogih drugih enakih društev, ki pa so vsa odvisna od moskovskega VOKS-a, to je organizacije za kulturne zveze med boljševiško Sovjetijo in inozemstvom. Ta VOKS je eden izmed organov Kominterne. Ker pa naša država ne goji prav nobenih simpatij do Kominterne, je še veliko vprašanje, kaj bo s temi »Prijatelji Sovjetske zveze za dravsko banovino«.

Vezana „Naša pot“

Uprava je dala vezati po 50 izvodov vseh tistih številki „Naše poti“, ki so bile doslej na razpolago le nevezane.

Posamezen izvod „Naše poti“ je v primeri z nevezanim dražji le za

4 din za dijake naročnike MMB

5 din za nedijake naročnike in nenaročnike dijake

6 din za ostale.

Vsi zvezki imajo zlat napis.

Naša pot V. in IX. sta vezani v eno knjigo, tako, da se za obe številki doplača za vezavo le 4, oziroma 5, oziroma 6 din.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).